

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра технології кормів та годівлі тварин

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри ТКІГТ

Ю.В. Бондаренко
« 02 » листопада 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ОК 2 Цивільний захист

Спеціальність: 281, Публічне управління та адміністрування
Освітня програма: «Регіональне управління»
Факультет: Економіки і менеджменту

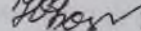
Суми 2020-2021 рік

Робоча програма з дисципліни «Охорона праці в галузі та цивільний захист» для студентів напрямку підготовки: 28, Публічне управління та адміністрування, ОП «Регіональне управління»

Розробники:
канд. с.-г. наук, доцент Самохіна Євгенія Анатоліївна

старший викладач Михалко Олександр Григорович

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри *Технології кормів та годівлі тварин*.
Протокол від 05 червня 2020 року №12

Завідувач кафедри технології кормів та годівлі тварин О.В. Бондаренко
(підпис)

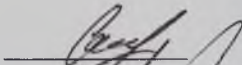
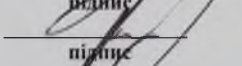
Погоджено:
Гарант освітньої програми
«Регіональний менеджмент»

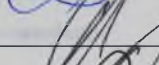
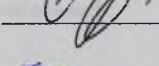
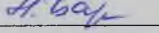
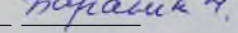
Декан факультету економіки і менеджменту

Декан біолого-технологічного факультету

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Зареєстровано в електронній базі: дата: "06" "07" 2020 року

підпис

підпис

 О.П. Савченко
 Н.І. Строченко
 В.О. Опара
 І.Вар
 Гарант 4.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 28, Публічне управління та адміністрування	<i>Нормативна</i>
Модулів – 2	Спеціальність: 281, Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки: 2019-й, 2020-й
Змістових модулів - 2		Курс: 1
Загальна кількість годин - 90	ОП «Регіональне управління»	Семестр: 1-й
		Лекцій: 6 год.
	Освітній ступінь: <i>магістр</i>	Практичні заняття: 12 год.
		Лабораторні заняття: -
		Самостійна робота: 72 год.
		Індивідуальні завдання: -
		Вид контролю:
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 2		<i>Модуль: письмове тестування, усне опитування, захист реферату, СРС: письмова робота Залік: письмова робота</i>

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для заочної форми навчання – 20,00/80,00 (18/72)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1 Мета вивчення навчальної дисципліни:

формування професійних вмінь та навичок з організації системи цивільного захисту на рівні об'єднаних територіальних громад, з урахуванням особливостей процесу реформування органів місцевого самоврядування та техногенно-екологічної ситуації в регіоні.

2.2 Завдання навчальної дисципліни:

передбачає засвоєння новітніх методів і технологій з прогнозування надзвичайних ситуацій, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення надзвичайних ситуацій, захисту персоналу, населення, матеріалів та культурних цінностей в умовах надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

Вивчення навчальної дисципліни «Цивільний захист» передбачає формування у студентів компетентностей (витікають із освітньо-професійної програми):

№	Вид програмних компетентностей	Програмна компетентність	Шифр
1	Фахові (спеціальні)	Здатність створювати ефективну систему цивільного захисту на рівні об'єднаних територіальних громад та організувати її належне функціонування згідно вимог чинного законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки	ФК 17

2.3 Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Цивільний захист» студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання (*витікають із освітньо-професійної програми*):

№	Програмні результати навчання	Шифр
1	Здійснювати ефективне управління цивільним захистом та впровадження безпечних умов функціонування об'єднаних територіальних громад з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду в сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки	ПРН 9

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- стан та правові основи цивільного захисту, його завдання та принципи побудови;
- свої обов'язки за напрямком професійної діяльності з урахуванням завдань у цивільному захисті;
- методи та інструментарій моніторингу при надзвичайних ситуаціях, побудови моделей (сценарію) їх розвитку та оцінку їх соціально-економічних наслідків;
- приймати рішення з питань цивільного захисту в межах своїх повноважень;
- методи та інструменти моніторингу НС, побудову моделей (сценаріїв) їх розвитку та оцінки їх соціально-економічних наслідків;
- новітніх досягнень в теорії та практиці управління безпекою у НС;

- положення законодавчих та нормативно-правових актів з цивільного захисту при виконанні виробничих та управлінських функцій;
- методики розробки і впровадження превентивних та оперативних (аварійних) заходів цивільного захисту;
- умови проведення ідентифікації, дослідження умов виникнення і розвитку НС та забезпечення скоординованих дій щодо їх попередження на ОГ відповідно до своїх професійних обов'язків;

вміти:

- проводити ідентифікацію суб'єктів господарювання, дослідження умов виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій та забезпечувати скоординовані дії щодо їх попередження на території адміністративно-територіальних одиниць відповідно до своїх професійних обов'язків;
- застосовувати методику з прогнозування та оцінки обстановки в зоні надзвичайних ситуацій, (розраховувати параметри вражаючих чинників джерел надзвичайних ситуацій що контролюються і використовуються для прогнозування, визначення складу сил, засобів і ресурсів для подолання наслідків надзвичайних ситуацій);
- впроваджувати превентивні та оперативні (аварійні) заходи цивільного захисту;
- інтерпретувати новітні досягнення в теорії та практиці управління безпекою у надзвичайних ситуаціях;
- забезпечувати якісне навчання працівників об'єкта з питань цивільного захисту, надавати допомогу та консультацію працівникам організації (підрозділу) з практичних питань захисту у надзвичайних ситуаціях;
- оцінювати стан готовності місцевої, територіальної системи цивільного захисту до роботи в умовах загрози і виникнення надзвичайних ситуацій за встановленими критеріями та показниками;
- визначати коло своїх обов'язків за напрямом професійної діяльності з урахуванням завдань з ЦЗ;
- обирати і застосовувати методики з прогнозування та оцінки обстановки в зоні НС, розрахунку параметрів уражальних чинників джерел НС, що контролюються і використовуються для прогнозування, визначення складу сил, засобів і ресурсів для подолання наслідків НС;
- приймати рішення з питань ЦЗ в межах своїх повноважень;
- якісно навчати працівників з питань ЦЗ, надавати допомогу та консультації працівникам організації (підрозділу) з практичних питань захисту у НС.

3. Програма навчальної дисципліни
(затверджена Вченою Радою Сумського НАУ від 25.06.2013 року)

Змістовий модуль 1. Загальна підготовка з питань цивільного захисту

Тема 1. Єдина державна система цивільного захисту населення. Основи цивільного захисту в Україні. Основні поняття і визначення. Структура Єдиної державної системи цивільного захисту України. Основні завдання об'єднаної територіальної громади щодо побудови системи цивільного захисту. Оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайної ситуації. Інформування у сфері цивільного захисту. Організація евакуації населення. Укриття населення у захисних спорудах у разі виникнення надзвичайної ситуації. Організація радіаційного, хімічного, біологічного захисту населення. Організація навчання населення. Класифікація надзвичайних ситуацій. Основні причини виникнення надзвичайних ситуацій та ліквідація їх наслідків. Моніторинг потенційно-небезпечних об'єктів. Умови стійкого функціонування територій, адміністративно-територіальних одиниць та об'єктів економіки у надзвичайних ситуаціях. Ідентифікація та паспортизація об'єктів господарювання, щодо визначення потенційної небезпеки. Методика визначення класу підвищеної небезпеки за кількістю небезпечної речовини.

Тема 2. Планування з питань цивільного захисту. Примірний перелік документів з питань цивільного захисту, що розробляються органами місцевого самоврядування. Загальні принципи планування заходів цивільного захисту. Вимоги до складу, змісту та форми плануючих документів. Методика розроблення планів з попередження надзвичайних ситуацій. Структура і зміст плану дій органів управління та сил цивільного захисту об'єднаної територіальної громади. Довгострокові документи і документи підготовки цивільного захисту в поточному році. Плануючі документи з теоретичного і практичного навчання персоналу до дій у надзвичайних ситуаціях.

Тема 3. Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів. Оцінка впливу ударної хвилі при вибуху газоповітряної суміші. Оцінка впливу ударної хвилі на людей та тварин. Розрахунок ступеню руйнування об'єкта та їх характеристика. Оцінка послідовний вибуху газоповітряної суміші для визначення стійкості роботи об'єкта. Категорії приміщень і будівель за вибухопожежною і пожежною безпекою. Класифікація пожежонебезпечних та вибухонебезпечних зон. Система протипожежного та противибухового захисту.

Тема 4. Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного, біологічного зараження. Основні поняття обстановки. Методи оцінки радіаційної обстановки. Параметри забруднення радіоактивних речовин. Методи оцінки хімічної обстановки і послідовність її проведення. Розрахунок масштабів хімічного забруднення. Зона і осередок біологічного ураження. Способи евакуації і розосередження міського населення в надзвичайних ситуаціях.

Тема 5. Оцінка інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків НС. Методика оцінки інженерної обстановки. Розрахунок необхідної кількості рятувальників і техніки. Оцінка збитків від наслідків надзвичайних ситуацій. Розрахунок збитків від втрати життя та здоров'я населення. Оцінка соціально-економічних наслідків надзвичайних ситуацій.

Змістовий модуль 2. Профільна підготовка з питань цивільного захисту

Тема 6: Забезпечення заходів і дій в межах Єдиної системи цивільного захисту для профілю публічне управління та адміністрування. Фінансове забезпечення витрат, пов'язаних із здійсненням органами місцевого самоврядування повноважень у сфері цивільного захисту. Розвиток цивільного захисту об'єднаної територіальної громади. Фінансування заходів з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Поняття державного резерву, його склад і

призначення. Утримання і розвиток Єдиної системи державного резерву. Використання матеріальних ресурсів з державного, регіонального і місцевого резерву.

Тема 7. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту для профілю публічне управління та адміністрування. Діяльність структурного підрозділу (посадової особи) з питань цивільного захисту. Організація роботи комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій. Діяльність спеціалізованих служб цивільного захисту. Утворення та організація діяльності підрозділів місцевої пожежної охорони. Забезпечення функціонування підрозділів добровільної пожежної охорони.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	заочна форма					
	Усьо-го	у тому числі				
л		п	лаб.	інл	с.р.	
Модуль 1. Цивільний захист						
Змістовий модуль 1. Загальна підготовка з питань цивільного захисту						
Тема 1. Єдина державна система цивільного захисту населення.	12	2	2			8
Тема 2. Планування з питань цивільного захисту.	12	2				10
Тема 3. Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів.	12		2			
Тема 4. Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного, біологічного зараження.	10		2			8
Тема 5. Оцінка інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків НС	10		4			6
Разом за змістовим модулем 1	56	4	10			42
Змістовий модуль 2. Профільна підготовка з питань цивільного захисту						
Тема 6. Забезпечення заходів і дій в межах Єдиної системи цивільного захисту для профілю публічне управління та адміністрування.	18	2				16
Тема 7. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту для профілю публічне управління та адміністрування.	16		2			14
Разом за змістовим модулем 2	34	2	2			30
Усього годин	90	6	12			72

5. Темі лекційних зав'язь

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Єдина державна система цивільного захисту населення 1. Державна політика України у сфері управління цивільного захисту	2

	2. Єдина державна система цивільного захисту. 3. Класифікація надзвичайних ситуацій.	
2	Планування з питань цивільного захисту. 1. Загальні принципи планування заходів цивільного захисту. Вимоги до складу, змісту та форми плануючих документів. 2. Методика розроблення планів з попередження надзвичайних ситуацій. 3. Структура і зміст плану цивільного захисту. 4. Довгострокові документи і документи підготовки цивільного захисту об'єкта господарювання в поточному році. 5. Плануючі документи з теоретичного і практичного навчання персоналу об'єкта господарювання до дій у надзвичайних ситуаціях. 6. Організація управління заходами цивільного захисту. 7. Перелік документів, що розробляються установами та організаціями з питань цивільного захисту	2
3	Забезпечення заходів і дій в межах Єдиної системи цивільного захисту для профілю публічне управління та адміністрування. 1. Фінансове забезпечення витрат, пов'язаних із здійсненням органами місцевого самоврядування, установами, організаціями повноважень у сфері цивільного захисту. 2. Розвиток цивільного захисту об'єднаної територіальної громади, установи, організації. 3. Фінансування заходів з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. 4. Поняття державного резерву, його склад і призначення. 5. Використання матеріальних ресурсів з державного, регіонального і місцевого резерву.	2
	Разом	6

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Єдина державна система цивільного захисту населення. 1. Умови стійкого функціонування територій, адміністративно-територіальних одиниць та об'єктів економіки у надзвичайних ситуаціях. 2. Ідентифікація та паспортизація об'єктів господарювання, щодо визначення потенційної небезпеки. 3. Методика визначення класу підвищеної небезпеки за кількістю небезпечної речовини. 4. Планування та управління заходами цивільного захисту в умовах особливого періоду.	2
2	Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів. 1. Поняття та види техногенних вибухів. 2. Параметри осередку вибуху газоповітряної суміші. 3. Вплив ударної хвилі на живі організми. 4. Вплив ударної хвилі на будівлі та споруди. 5. Оцінка наслідків вибуху.	2
3	Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного, біологічного зараження.	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	1. Поняття оцінки обстановки. 2. Оцінка радіаційної обстановки. 3. Оцінка хімічної обстановки. 4. Оцінка бактеріологічної обстановки. 5. Планування та управління заходами цивільного захисту в умовах надзвичайних ситуацій мирного часу.	
4	Оцінка інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків НС. 1. Поняття інженерної обстановки. 2. Визначення необхідної кількості рятувальників та інженерної техніки. 3. Інженерні роботи в осередках ураження і зонах стихійного лиха.	2
5	Оцінка інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків НС. 1. Оцінка соціально-економічних наслідків надзвичайних ситуацій. 2. Планування заходів з евакуації із зони надзвичайної ситуації.	2
6	Спеціальна функція у сфері цивільного захисту для профілю публічне управління та адміністрування. 1. Діяльність структурного підрозділу (посадової особи) з питань цивільного захисту в установах, організаціях органів виконавчої влади. 2. Організація роботи комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій. 3. Діяльність спеціалізованих служб цивільного захисту. 4. Утворення та організація діяльності підрозділів місцевої пожежної охорони. 5. Забезпечення функціонування підрозділів добровільної пожежної охорони.	2
	Разом	12

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Єдина державна система цивільного захисту населення. 1. Структура Єдиної державної системи цивільного захисту України. 2. Основні причини виникнення надзвичайних ситуацій та ліквідація їх наслідків. 3. Моніторинг потенційно-небезпечних об'єктів.	4
2	Єдина державна система цивільного захисту населення. 1. Оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайної ситуації. 2. Інформування у сфері цивільного захисту. 3. Організація евакуації населення.	2
3	Єдина державна система цивільного захисту населення. 1. Укриття населення у захисних спорудах у разі виникнення надзвичайної ситуації.	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	2. Організація радіаційного, хімічного, біологічного захисту населення. 3. Організація навчання населення.	
4	Планування з питань цивільного захисту. 1. Загальні принципи планування заходів цивільного захисту. 2. Примірний перелік документів з питань цивільного захисту, що розробляються органами місцевого самоврядування. 3. Методика розроблення планів з попередження надзвичайних ситуацій. 4. Структура і зміст плану дій органів управління та сил цивільного захисту об'єднаної територіальної громади.	4
5	Планування з питань цивільного захисту. 1. Вимоги до складу, змісту та форми плануючих документів. 2. Довгострокові документи і документи підготовки цивільного захисту об'єкта господарювання в поточному році. 3. Плануючі документи з теоретичного і практичного навчання персоналу об'єкта господарювання до дій у надзвичайних ситуаціях.	6
6	Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження. 1. Хімічно-небезпечні речовини. 2. Розрахунок масштабів хімічного забруднення. Розв'язання типових завдань. 3. Евакуація і розосередження міського населення в надзвичайних ситуаціях.	8
7	Оцінка інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків НС. 1. Поняття інженерної обстановки. 2. Визначення необхідної кількості рятувальників та інженерної техніки. 3. Інженерні роботи в осередках ураження і зонах стихійного лиха. 4. Оцінка соціально-економічних наслідків надзвичайних ситуацій.	6
8	Забезпечення заходів і дій в межах Єдиної системи цивільного захисту для профілю публічне управління та адміністрування. 1. Фінансове забезпечення витрат, пов'язаних із здійсненням органами місцевого самоврядування повноважень у сфері цивільного захисту. 2. Розвиток цивільного захисту об'єднаної територіальної громади. 3. Фінансування заходів з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. 4. Поняття державного резерву, його склад і призначення. 5. Використання матеріальних ресурсів з державного, регіонального і місцевого резерву.	16
9	Спеціальна функція у сфері цивільного захисту для профілю публічне управління та адміністрування.	14

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	1. Діяльність структурного підрозділу (посадової особи) з питань цивільного захисту у складі територіальної громади. 2. Організація роботи комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій. 3. Діяльність спеціалізованих служб цивільного захисту. 4. Утворення та організація діяльності підрозділів місцевої пожежної охорони. 5. Забезпечення функціонування підрозділів добровільної пожежної охорони.	
	Разом	72

8. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. Словесні: розповідь, пояснення, бесіда (свристична і репродуктивна), лекція, інструктаж.

1.2. Наочні: демонстрація, ілюстрація, спостереження.

1.3. Практичні: практична робота, виправа, виробничо-практичні методи.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1 Аналітичний

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1 Проблемний (проблемно-інформаційний)

3.2 Частково-пошуковий (свристичний)

3.3 Репродуктивний

3.4 Пояснювально-демонстративний

4. **Активні методи навчання** - використання технічних засобів навчання, ділові та рольові ігри, екскурсії, самооцінка знань, використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій.

5. **Інтерактивні технології навчання** - використання мультимедійних технологій, інтерактивної дошки та електронних таблиць.

9. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)

3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

- рівень знань, продемонстрований на практичних заняттях;

- експрес-контроль під час аудиторних занять;

- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;

- написання рефератів;

- результати тестування;

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Погодинний контроль та самостійна робота							СРС	Разом за модулі та СРС	Сума
Модуль 1 Змістовий модуль 1 35 балів					Модуль 2 Змістовий модуль 2 35 балів				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	30	100 (70+30)	100
10	10	5	5	5	20	15			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з дисципліни «Цивільний захист» для студентів усіх спеціальностей освітнього ступеня «магістр» денної, заочної та дистанційної форм навчання Навчально-методичний комплекс дисципліни «Цивільний захист» для студентів на 2020-2021 навчальний рік. Суми, 2020 р., 143 с.

2. Методичні рекомендації виконання самостійної роботи з дисципліни «Цивільний захист» для студентів освітнього ступеня «магістр» спеціальності Публічне управління та адміністрування (спеціалізація "Регіональний менеджмент"). - Суми, 2020 р., 27 с.

3. Методичні вказівки для виконання практичних занять з дисципліни «Цивільний захист» для студентів освітнього ступеня «магістр» спеціальності Публічне управління та адміністрування (спеціалізація "Регіональний менеджмент"), Частина 1. - Суми, 2020 р., 48 с.

4. Методичні вказівки для виконання практичних занять з дисципліни «Цивільний захист» для студентів освітнього ступеня «магістр» спеціальності Публічне управління та адміністрування (спеціалізація "Регіональний менеджмент"), Частина 2. - Суми, 2020 р., 16 с.

5. Методичні вказівки для виконання практичних занять з дисципліни «Цивільний захист» для студентів освітнього ступеня «магістр» спеціальності Публічне управління та адміністрування (спеціалізація "Регіональний менеджмент"), Частина 3. - Суми, 2020 р., 19 с.

12. Рекомендована література

12.1 Базова література

1. Конституція України. Основний закон. – К - № 742-VII від 21.02.2014, ВВР, 2014, № 11, ст.143.
2. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI. 2. Постанова КМУ від 26.06.2013 № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».
3. Національний стандарт України «Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» ДСТУ 5058:2008.
4. Положення про Єдину державну систему цивільного захисту, затверджене постановою КМ України від 09.01.2014 № 11.
5. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П. та Чорна О.Г., (2011). Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. Київ, Центр учбової літератури, 276 с.
6. Васійчук В.О., Гончарук В.Є., Качан С.І. та Мохияк С.М., (2010). Основи цивільного захисту: Навч. Посібник, Львів, 384 с.
7. Гончарук В.Є., Качан С.І., Орел С.М., Пушило В.І., (2010). Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях. Львів, НУ «Львівська політехніка», 136 с.
8. Гавриш С.А., Гавриш А.С., (2011). Охорона праці в галузі телекомунікацій. / Нац. тех. ун-т ім. І. Сікорського. Київ, НТУУ «КПІ», 439 с.
9. Гудович О.Д., Ісмаїлов І.Н., Потеряйко С.П., (2011). Організація управління цивільним захистом на підприємствах, в установах та організаціях: навч. посіб. Київ, ІДУЦЗ, 537 с.
10. Деревинський Д.М., (2013). Інженерний захист населення і територій при надзвичайних ситуаціях: навч. посіб. Київ, ЗАГ "Українська технологічна група", 78 с.
11. Запорожць О.І., (2019). Цивільний захист. Посібни. Київ, Центр навчальної літератури (ЦУЛ), 264 с.
12. Зеркалов Д.В., (2011). Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Київ, Основа, 526 с. (Режим доступу вільний <http://www.zerkalov.kiev.ua/node/11>)
13. Ковжого С.О., (2012). Цивільний захист і охорона праці в галузі. Навчальний посібник. Харків, «Право», 193 с.
14. Кучма М.М., (2014). Цивільна оборона (цивільний захист): навч. Посібник. Львів, Магнолія, 296 с.
15. Левченко О.Г., (2019). Охорона праці та цивільний захист. Підручник. Київ, КПІ ім. Ігоря Сікорського, 409 с.
16. Левчук К. О., Романюк Р. Я., Толоч А.О., (2016). Цивільний захист. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Дніпропетровський «ДДТУ», 325 с.
17. Олійник П.В., (2013). Цивільний захист. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця, Нова книга, 328 с.
18. Сисоєнко Н.В., (2012). Цивільний захист: навч.-метод. посіб. Черкаси, 308 с.
19. Стеблюк М.І., (2010). Цивільна оборона і цивільний захист. Київ, Знання, 487 с.
20. Третякова Л.Д., (2018). Курс лекцій з дисципліни «Охорона праці та цивільний захист». Київ, НТУУ «КПІ» ІЕЕ., Електронне видання.

12.2 Допоміжна література

1. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. –4 К., 1998.

2. Закон України " Про правовий режим воєнного стану". – К. Урядовий кур'єр, 14.06.2000.- №107.
3. Закон України " Про захист людини від інфекційних хвороб". – К. 06.04.2000. №1645-III.
4. Закон України " Про зону надзвичайної екологічної ситуації". – К. 13.07.2000.-№1908- III.
5. Закон України " Про об'єкти підвищеної небезпеки". – К.18.01.2001.-№2245- III.
6. Закон України " Про зону надзвичайної екологічної ситуації" від 13.07.00. №08-III.
7. Закон України "Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи". – К.: Відомості Верховної Ради України, 1991. – № 16. – Ст. 198; 1992., № 13. – Ст. 177.
8. Закон України " Про правовий режим надзвичайного стану". - К.Урядовий кур'єр, 14.06.2000.-№107.
9. Закон України " Про аварійно – рятувальні служби". - К.Урядовий кур'єр, 14.12.1999. - №1281.
10. Закон України " Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру" - К.Урядовий кур'єр, 16.09.2000. - №149.
11. Постанова КМ України " Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій" від 16.02.98 №174 (із зм. і доп., внесеними постановами КМ України від 24.09.99 №1763, від 21.10.99 №43).
12. Постанова КМ України " Про порядок формування розміщення та проведення операцій з матеріальними цінностями Державного резерву" від 08.10.97 року №1129.
13. Постанова КМ України " Про номенклатуру та обсягів продукції Державного матеріального резерву" від 07.08.98 року №1245-46.
14. Постанова КМ України " Про розробовання матеріальних цінностей мобілізаційного резерву та створення запасів матеріально-технічних ресурсів для виконання першочергових робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій" від 15.04.97 року №338-027.
15. Постанова КМ України " Про затвердження особливостей формування та проведення операцій з матеріальними цінностями мобілізаційного резерву" від 29.01.98 року №100-03.
16. Постанова КМ України " Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях" від 15.02.99 №2.
17. Постанова КМ України " Про Основні засади створення в Україні підсистеми рятування і ліквідації небезпечних забруднень на воді єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного характеру" від 5.10.98 №1599.
18. Постанова кабінету України " Про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру" К.03.08.1998.-№1198.
19. Указ Президента України " Про систему реагування на надзвичайні ситуації на водних об'єктах" від 15.06.01 №436/2001.
20. ДСТУ Б А.2.2-7:2010. Проектування. Розділ інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації об'єктів. Київ. – Мінрегіонбуд. України, -2010.

13. Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua>.
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України <http://www.mon.gov.ua, www.osvita.com>.
5. Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.mcnr.gov.ua/>.
6. Державна служба України з питань надзвичайних ситуацій <https://www.dsns.gov.ua>

9. Сайт, присвячений землетрусам та сейсмічному районуванню території <http://www.segis.ru/russian/>.
10. Сайт, присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру <http://chronicl.chat.ru/>.
11. Офіційний сайт Американського вулканологічного товариства <http://vulcan.wr.usgs.gov/> (англійською мовою).
12. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України <http://www.ergiu.ukrtel.net/index.htm>.
13. Навчальне середовище платформи Moodle CHAU <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3696>